



ARS LONGA

НАВУКОВЫЯ
ДАСЯГНЕННІ
І ПЕРСПЕКТЫВЫ

Выпуск 1



НАЦЫЯНАЛЬНАЯ АКАДЭМІЯ НАВУК БЕЛАРУСІ

Інстытут гісторыі



ARS LONGA

НАВУКОВЫЯ ДАСЯГНЕННІ І ПЕРСПЕКТЫВЫ

Зборнік навуковых артыкулаў

Заснаваны ў 2024 годзе

Выпуск 1

Мінск
«Беларуская навука»
2024

У зборніку змешчаны вынікі даследаванняў маладых гісторыкаў, археолагаў, спецыялістаў у галіне міжнародных адносін.

Адрасуецца вучоным, студэнтам, настаўнікам, краязнаўцам і ўсім тым, хто зацікаўлены ў вывучэнні гісторыі, спецыяльных гістарычных дысцыплін і міжнародных адносін.

Укладальнік

Т. В. Даўгач

Рэдакцыйная калегія:

В. Л. Лакіза (галоўны рэдактар), Т. В. Даўгач, Н. Ю. Перавалава,
Д. С. Пыж, Г. С. Ясковіч

Рэцэнзенты:

кандыдат гістарычных навук, дацэнт С. А. Талмачова,
кандыдат гістарычных навук, дацэнт П. А. Трубчык

Зборнік падрыхтаваны ў межах выканання Дзяржаўнай праграмы навуковых даследаванняў на 2021–2025 гг. «Грамадства і гуманітарная бяспека Беларускай дзяржавы» (навуковы кіраўнік – член-карэспандэнт Нацыянальнай акадэміі навук Беларусі, доктар гістарычных навук, прафесар А. А. Каваленя) падпраграмы № 1 «Гісторыя» (навуковы кіраўнік – кандыдат гістарычных навук, дацэнт В. Л. Лакіза) задання № 12.1.04 «Спецыяльныя гістарычныя навукі і антрапалогія як фактар забеспячэння гуманітарнай бяспекі беларускай дзяржавы» (навуковы кіраўнік – доктар гістарычных навук, прафесар В. Ф. Голубеў).

ЗМЕСТ

Ад укладальніка	3
-----------------------	---

АРХЕАЛОГІЯ І АНТРАПАЛОГІЯ

Дрэвіла В. Пацеркі з кургання могільніка Каласы Рагачоўскага раёна	5
Граф В. Подходы к консервации археологической кожи из раскопок в Полоцке в 2021–2022 гг.	13
Портнов Д. Пшеворская культура: историографический обзор.	21
Федорук Д. Вопросы изучения стеклянных изделий позднего Средневековья и Нового времени в отечественной историографии	30
Петрова К. Золотоордынское население в XIV–XV вв. (по данным археологического и антропологического исследования могильника Натухаевское 5)	37
Чечёткина О. Сравнительный анализ детских выборок русских некрополей XVI–XVII вв.	44
Есис В. Переход в потусторонний мир в традиционных представлениях белорусов	50
Яскович А. Опыт изучения средневекового женского головного убора в работах белорусских и зарубежных исследователей	55

ГІСТОРЫЯ БЕЛАРУСІ

Румчик И. Студенты из Великого Княжества Литовского в средневековых университетах	64
Станкевіч В. Правое становішча земскага суда ў Вялікім Княстве Літоўскім.	74
Крупко М. Историко-культурный контекст создания первого белорусского служебника 1583 г.	80
Захарыч В. Умацаванне пазіцый ордэна прапаведнікаў на беларускіх землях у XVII ст.	89
Арцюх А., Сасонкіна В. Станаўленне і развіццё лясчэбнай і аптэкарскай справы ў Ружанах (XVII – пачатак XX ст.)	96
Кімбар К. Рэалізацыя правілаў для апекуноў у практычнай дзейнасці дваранскіх апек у беларуска-літоўскіх губернях (30–50-я гады XIX ст.)	104
Зайцава В. Яўрэйская этнічная супольнасць Віцебшчыны ў другой палове XIX – пачатку XX ст.: асаблівасці рассялення і дэмаграфічная характарыстыка	113
Ляпешкін Я. Спецыфіка ўтварэння земскага кіравання і самакіравання ў Беларусі, адносіны да іх губернатараў (1903–1917 гг.)	118
Лішай Д. Спроба стварэння бібліятэкі Пінскага аддзялення Мінскага Польскага таварыства «Асвятла» ў 1908–1909 гг.	128
Куимова Н. Деятельность органов земского самоуправления по развитию образования в белорусских губерниях (1911–1914 гг.)	133

<i>Синковец А.</i> Материально-техническое оснащение и логистическое обеспечение Ставки Верховного Главнокомандующего (1914–1918 гг.)	138
<i>Згірські Ю.</i> Пасляваеннае вяртанне бежанцаў у 1920-я гг. на падставе дакументаў справаводства Жаснянскай гміны Дунілавіцкага павета міжваеннай Польшчы	145
<i>Пыж Д.</i> Белорусское государственное издательство: структура, функции и основные направления деятельности в области регулирования системы периодической печати (1921–1929 гг.)	149
<i>Пецюкевіч Т.</i> Праблема планіроўкі савецкіх гарадоў у 1920–1930-я гг. (на прыкладзе г. Мінска)	155
<i>Капліеў А.</i> Арганізацыйныя змены ў структуры кіравання аховай здароўя ў Савецкай і Заходняй Беларусі ў міжваенны перыяд	161
<i>Козлов В.</i> Деятельность Русской Православной Церкви на белорусских землях в 1945–1964 гг. В условиях атеистической политики Советского государства (культурно-просветительский и международный аспекты)	170

УСЕАГУЛЬНАЯ ГІСТОРЫЯ

<i>Старжінская О.</i> Борьба колонистов против иезуитских миссий в бассейне Рио-де-ла-Платы (XVI–XVIII вв.)	176
<i>Данченко А.</i> Рейнджеры Роберта Роджерса как особая организация войск Североамериканских колоний в Семилетнюю войну	183
<i>Попов И.</i> «Живая Церковь» как хрестоматийное проявление обновленческого движения	188
<i>Севницкая О.</i> Массовая работа музеев БССР в период хрущевской «оттепели» (1953–1964 гг.)	198
<i>Кравченко В.</i> Влияние национальной и религиозной идентичности на историческую память современной Северной Ирландии	204

МІЖНАРОДНЫЯ АДНОСІНЫ

<i>Лузан Д.</i> Особенности исторического развития и международного положения Мадагаскара в доколониальный период (до 1896 г.)	213
<i>Бароўская В.</i> Аб заключэнні савецка-польскага гандлёвага дагавора ў 1921–1939 гг.	223
<i>Лознюха С.</i> Англо-французские отношения и вопрос об интеграции в Европе (1945–1951 гг.)	232
<i>Новикова В.</i> Причины и предпосылки создания организации Варшавского договора	238
<i>Косяк Н.</i> Коммеморативные практики Европейского Союза (2004–2014 гг.)	247
<i>Слепцова В.</i> Деятельность Всемирной организации здравоохранения по предотвращению насилия в отношении женщин (2016–2020 гг.)	252
<i>Фарино В.</i> Индустриальный парк «Великий камень» как специальная зона экономического роста Республики Беларусь	258
<i>Фарино К.</i> Перспективы участия Республики Беларусь в проекте «Один пояс – один путь»	263
<i>Рябенко Н.</i> Беларусь – ШОС: история взаимоотношений	271

КРЫНІЦАЗНАЎСТВА І СПЕЦЫЯЛЬНЫЯ ГІСТАРЫЧНЫЯ ДЫСЦЫПЛІНЫ

<i>Болдырев В.</i> Историография как ресурс методологического развития общественных наук	281
<i>Рахоўская А.</i> Самарэпрэзентацыя францысканскіх манахаў у жыццёвай літаратуры XIII ст.: вобразы і стратэгіі	289
<i>Пясецкий Д.</i> Ягеллоны в Великом Княжестве Литовском и Королевстве Польском в конце XIV – начале XV в.: опыт изучения истории династии	298

<i>Даўматовіч К.</i> Генезіс сойма Вялікага Княства Літоўскага ў польскай гістарыяграфіі пачатка XX ст.: Віктар Чэрмак vs Оскар Халецкі	307
<i>Русецкая У.</i> Гісторыя гетманства ва ўкраінскіх і рускіх «гістарычных міфах» рубяжа XIX–XX стст.	312
<i>Зубовіч Я.</i> Пратэстантызм у Вялікім Княстве Літоўскім (сярэдня XVII–XVIII ст.): сучасная беларуская гістарыяграфія	321
<i>Трестьян И.</i> Эволюция системы местных органов государственной власти на территории Беларуси (1772–1856 гг.): историографический обзор литературы постсоветского периода	329
<i>Белова О.</i> Проблема белорусского крестьянства конца XVIII – первой половины XIX в. в исследованиях К. И. Керножицкого	339
<i>Клеймёнова Е.</i> Национальные мифы о происхождении английской нации: Englishness vs. Britishness	347
<i>Цыганкова А.</i> Гісторыя вывучэння каляндарнай абраднасці беларусаў Падзвіння	355
<i>Селях А.</i> Месца пісьмовага фальклору ў дзявочай культуры Заходнепалескай вёскі другой паловы XX ст.	364
<i>Жук С.</i> Потенциал документов НАРБ в изучении развития системы подготовки научных кадров в АН БССР в послевоенный период.	370
<i>Денисов М.</i> Фонд археологической научной документации ЦНА НАН Беларуси (история и использование документов)	380
<i>Жегула К.</i> Роль О. Н. Левко в изучении северо-восточной Беларуси в I тысячелетии н. э. (на основе историографических материалов)	389
<i>Зубань А.</i> Общественно-политические и теоретико-методологические условия развития белорусской историографии истории Речи Посполитой в 90-е годы XX в.	396
<i>Наumenko А.</i> Установление и охрана государственной границы Республики Беларусь с Украиной: источниковая база	402

Навуковае выданне

ARS LONGA.
НАВУКОВЫЯ ДАСЯГНЕННІ І ПЕРСПЕКТЫВЫ

Зборнік навуковых артыкулаў

Выпуск I

Рэдактар *Т. С. Клімовіч*

Мастацкі рэдактар *У. У. Дамнянкоў*

Тэхнічны рэдактар *М. В. Савіцкая*

Камп'ютарная вёрстка *С. М. Касцюк*

Падпісана да друку 02.04.2024. Формат 70×100¹/₁₆. Папера афсетная. Друк лічбавы.
Ум. друк. арк. 33,64. Ул.-выд. арк. 35,1. Тыраж 120 экз. Заказ 64.

Выдавец і паліграфічнае выкананне:

Рэспубліканскае ўнітарнае прадпрыемства «Выдавецкі дом «Беларуская навука».

Пасведчанні аб дзяржаўнай рэгістрацыі выдаўца, вытворцы,
распаўсюджвальніка друкаваных выданняў № 1/18 ад 02.08.2013,
№ 2/196 ад 05.04.2017. Вул. Ф. Скарыны, 40, 220084, г. Мінск.